

Om Marie Dahl Rasmussen

Marie Dahl Rasmussen er lektor i danskfagets didaktik på Københavns Professionshøjskole. Afhandlingen er skrevet ved Danmarks Institut for Pædagogik og uddannelse (DPU), Aarhus Universitet og Institut for Læreruddannelse, Københavns Professionshøjskole.

Kontakt

Marie Dahl Rasmussen
Mail: madr@kp.dk
Tlf.: 60138605

AT SE MED ANDRES ØJNE

ET STUDIE AF KOLLEKTIVE
FORTOLKNINGSPROCESSER I
GRUPPESAMTALER I GRUNDSKOLENS
LITTERATURUNDERVISNING

Ph.d.-afhandling af Marie Dahl Rasmussen

AARHUS UNIVERSITET

AT SE MED ANDRES ØJNE ET STUDIE AF KOLLEKTIVE FORTOLKNINGSPROCESSER I GRUPPESAMTALER I GRUND- SKOLENS LITTERATURUNDER- VISNING

Afhandlingen handler om elevers gruppesamtaler i danskfagets litteraturundervisning. Studiet viser, hvordan fortolkningsprocesser foregår i elevers samtaler med hinanden, og hvordan elevernes engagement relaterer til didaktiske valg. Undersøgelsen bygger på deltagende observation i to femteklasser på en skole i København og detaljerede analyser af et udvalg af elevernes samtaler.

Et fagdidaktisk perspektiv på elevers gruppesamtaler

I studiet udvikles en teoretisk ramme, som kombinerer et perspektiv på elever som litlese- og læsere med et perspektiv på elever som samtaledeeltagere og samarbejdspartnere. Et nøglebegreb i undersøgelsen er begrebet engagement, som gør det muligt at rette opmærksomheden både mod de måder, eleverne engagerer sig i litterære tekster på (et tekstligt engagement), og de måder, eleverne er i dialog med hinanden og hinandens perspektiver (et *interpersonelt engagement*).

Udforskende samtale – hvad er det?

Et centralt fund i studiet er, at elevers gruppesamtaler kan være udforskende, men at sådanne samtaler har andre karakteristika end dem, jeg finder i tidligere forsknings typologier. Den kollektive udforskning i dette studies samtaler er præget af performativ fortolkning, parafrase og en kollageagtig sammenstilling af observationer og fortolkninger. Udforskende samtaler er ofte kendetegnet ved hyppige afbrydelser og uafsluttede, hypotetiske indlæg.

Afsøgende engagement

Men kollektive fortolkningsprocesser er også vanskelige for eleverne at etablere. Studiet viser, hvordan mange samtaler skrider frem gennem en interview-lignende samtaleform med hurtige skift mellem forskellige emner. I andre samtaler bliver opgaveprocedure centrum i samtalen, frem for den tekst eller de tematikker, som opgaven spørger til.

Hvorvidt og hvordan kollektive fortolkningsprocesser finder sted i elevernes samtaler, ser ud til at hænge sammen med, om der er en vis enighed om aktivitetens mål og relevans. I flere samtaler er der afsøgning af, hvad meningen med læsning og fortolkning er, når teksten er fiktiv, og fortolkningen foregår i danskundervisningen.

Didaktiske perspektiver

Studiets fund giver anledning til at diskutere, hvordan vi støtter elevers samarbejde og samtale om fortolkning. Elevernes afsøgende engagement peger på et behov for synliggørelse af hvad dansk- og litteraturfaglighed er. Samtidig viser studiet, at ikke alle elever støttes af metakommunikation om arbejdsproces, fx gennem opgaveark og samtaleregler.